

Bijlage 2 Bestuurlijke hoofdlijn Programmabegroting 2019

Financiën

Onze financiën op orde met daarbij gelijkblijvende lasten voor inwoners en bedrijven; dat is onze doelstelling en die houden we ook in deze begroting vast. We passen alleen de inflatiecorrectie toe. Onze begroting is structureel in evenwicht en we hebben voldoende reserves om eventuele tegenvallers op te vangen. In 2022 presenteren we een overschot van bijna € 900.000. Dit bedrag is het resultaat van de jaarlijkse inkomsten en uitgaven. Gemeenten hebben een opdracht bij de uitvoering van het Interbestuurlijk Programma, waar het sociaal domein een wezenlijk onderdeel van uitmaakt. Die invulling krijgt de komende jaren verder vorm. Met dit structureel overschot hebben we dan ook de middelen beschikbaar om keuzes te maken.

Daarnaast gaan we in 2019 € 5 miljoen extra investeren. We investeren o.a. in nieuwe voorzieningen voor gebied Oost.

Veiligheid

De gemeente is regievoerder en werkt nadrukkelijk samen met partners, zoals politie, brandweer, justitie en inwoners om zo een veilige omgeving te creëren voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Uden. In 2019 wordt een nieuw bureau van de het politie team Maas en Leijgraaf gerealiseerd aan de Hockeyweg. Op deze locatie zal in 2019 ook een begin gemaakt worden met de bouw van een nieuwe lokale kazerne voor het brandweerteam van Uden.

Naar verwachting wordt eind 2018 het nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019–2022 vastgesteld. In dit plan worden de prioriteiten op het gebied van veiligheid beschreven. Om de juiste prioriteiten te kunnen stellen, wordt input van inwoners, gebiedsplatforms en ketenpartners gevraagd. Daarnaast wordt aangesloten op regionale en landelijke prioriteiten van de politie en het Openbaar Ministerie. De gemeenteraad wordt nadrukkelijk betrokken bij de totstandkoming van het IVP.

Opschaling

De Colleges van Uden en Landerd hebben de wens uitgesproken te willen bouwen aan een volwaardige Maashorstgemeente. Een groene gemeente met een stevige ambitie qua dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid en met krachtige leefbare kernen georiënteerd rondom natuurgebied De Maashorst. De fusie zou in 2022 een feit moeten zijn. De komende periode krijgt deze opschaling meer vorm.

Burgerparticipatie

Er is de afgelopen jaren in Uden veel gedaan rond democratische vernieuwing en burger- en overheidsparticipatie in Uden. Aansprekende voorbeelden zijn: Udenaar de Toekomst, de G1000, de dialoog in Markant over het vluchtelingenvraagstuk, de ontwikkeling van de omgevingsvisie, burgerparticipatie bij de gemeentebegroting en de meer dan 100 inwonersinitiatieven. Deze lijn blijven we vasthouden. We vinden het belangrijk dat inwoners en belangenorganisaties in een vroeg stadium worden betrokken bij projecten en beleidsvoorbereidingen. We zijn ervan overtuigd dat keuzes en oplossingen beter worden, als je de kennis en betrokkenheid van inwoners en belangenorganisaties bij hun leefomgeving benut. We zetten komend jaar nog meer in op (inwoners)participatie en zullen deze trajecten ook evalueren. We ontwikkelen een zogenaamde toolkit burgerparticipatie.

Uden voor iedereen goed bereikbaar

Als gemeente met een centrumfunctie voor een brede omliggende regio, vinden we het belangrijk dat we goed bereikbaar zijn. Daarom investeren we in bereikbaarheid voor verschillende verkeersdeelnemers. Uiteraard houden we daarbij rekening met leefbaarheid voor de omgeving, milieu en veiligheid. Zo gaan we de provinciale verbindingsweg N264 aanpakken, samen met de provincie. Daarbij concentreren wij ons vooral op een integrale aanpak van geluid, fijnstof en doorstroming op de Lippstadtsingel, omdat we daar een toenemende verkeersdrukte verwachten. De verkeerssituatie in Volkel heeft daarbij onze speciale aandacht.

Daarnaast willen we mensen stimuleren om zoveel mogelijk de fiets te nemen door het aantrekkelijker te maken om te gaan fietsen. Daarvoor gaan we snelfietsroutes realiseren. Dat zijn routes die goed herkenbaar zijn, comfortabel, veilig en goed bewegwijzerd.

We hanteren het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) als uitgangspunt voor betere bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Per jaar bekijken we welke projecten uit dit plan worden uitgevoerd.

Goed bereikbaar betekent ook dat er voldoende parkeergelegenheid is, ook rond en nabij het centrum. Het centrum verandert echter door nieuwe vragen. Dat heeft ook gevolgen voor de parkeerbehoefte. Daar bereiden we ons nu al op voor. Zo is er in het centrum veel vraag om leegstaande kantoor- en winkelpanden te transformeren naar wonen of horeca. Dat leidt tot extra parkeervraag en dus extra druk op beschikbare parkeerplaatsen. Uitgangspunt in onze aanpak is dat in Uden goede parkeerfaciliteiten tot midden in het centrum aanwezig zijn.

Versterken economisch klimaat

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Wij willen de sector faciliteren om deze transitie mogelijk te maken. Ook verduurzaming van het buitengebied is daarbij een belangrijk thema. Daarvoor willen we nadrukkelijk participeren in de samenwerking binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital.

Goede mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding

De Maashorst is al jaren volop in ontwikkeling. Door verwerving van landbouwgronden proberen de samenwerkende partijen de natuurkern te vergroten. In de bosschil is volop ruimte voor de recreant. Bij de ontwikkeling van recreatievoorzieningen letten we vooral op de verbinding tussen stad en platteland; de overgang van bebouwde kom naar de buitengebieden. Daarbij kijken we vanuit de landbouwtransitie (zie 'versterken economisch klimaat') ook naar de wijze waarop we kunnen bijdragen aan natuurbeleving. Voor Uden ligt daarbij vooral de focus op het gebied ten noorden van onze gemeente. Dat wordt in kader van het project 'Meer Maashorst een gezond Landschap' aantrekkelijker ingericht. Om alles rond de Maashorst verder zo efficiënt mogelijk aan te pakken, streven we in de regio naar één loket voor beheer en ontwikkeling.

Uden toekomstbestendig: Omgevingswet

We bereiden ons voor op de komst van de nieuwe Omgevingswet. Die vervangt straks diverse wetten en vraagt een nieuwe manier van werken. Doel is dat er meer ruimte komt voor burgerinitiatieven, en dat initiatiefnemers samen met de gemeente werken aan ruimtelijke ontwikkelingen. Onze rol is daarbij steeds meer faciliterend in plaats van sturend. We grijpen alleen in als de gewenste

ontwikkelingen niet of onvoldoende van de grond komen. Onze voorbereiding op de Omgevingswet bestaat onder andere uit de ontwikkeling van een nieuwe Omgevingsvisie, –plan en –verordening, en uit herinrichting van de integrale keten vergunningverlening–toezicht–handhaving. Daarnaast toetsen we de nieuwe werkwijze in diverse ruimtelijke pilots.

Iedereen doet zoveel mogelijk zelf

We stimuleren zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Daarvoor kijken we ook hoe we onze eigen richtlijnen en regels verder kunnen vereenvoudigen en welke we kunnen schrappen, om zoveel mogelijk onnodige administratieve lasten te voorkomen, bijvoorbeeld bij aanbestedingen.

Uden toekomstbestendig: duurzaamheid

Eind 2015 is de Duurzaamheidsagenda 2015–2020 vastgesteld. Daarin hebben we 36 maatregelen benoemd op het gebied van energie, afval en maatschappelijk verantwoord ondernemen, die we in de periode tot en met 2020 zullen oppakken. Doelen zijn een energieneutraal Uden in 2035 (we wekken zelf evenveel energie op als we nodig hebben), niet meer dan 75 kg restafval per inwoner in 2020 en het voldoen aan de standaard van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen–Nederland. Een van de maatregelen is dat er uiterlijk 2021 een plan ligt waaruit blijkt op welke wijze bedrijven en woningen van duurzame energie worden voorzien.

Klimaatadaptatie wordt aan de duurzaamheidsagenda toegevoegd, en krijgt daarmee de aandacht die het in de huidige tijdsgeest ook verdient.

Voorkomen is het beste, genezen vraagt maatwerk

Preventie ter voorkoming van zwaardere zorg, is een belangrijk onderdeel van het sociaal domein. Daarbij willen we de ca. 80% van de inwoners die zelfredzaam zijn, de mogelijkheden bieden tot een goed leven door een zo goed mogelijke inrichting van de omgeving met voorzieningen voor sport, spel, onderwijs, werk, etc. Voor deze inwoners wordt ingezet op het realiseren van ‘informele netwerken’ rondom wijkambassadeurs, vertrouwde gezichten in de wijk die weten hoe ze moeten signaleren richting buurtnetwerk. Dit is een uitwerking van gebiedsgericht werken.

Voor de ca. 15% van de inwoners met behapbare problematiek willen we passende zorg beschikbaar hebben, dus zonder wachtlijsten en zonder schotten kunnen voorzien in ondersteuning. De vraag om goede samenwerking tussen de medewerkers van het loket voor de toegang: de ‘Wegwijzer naar hulp en ondersteuning’ en het buurtnetwerk, de schakel tussen preventie en curatie (herstel).

Voor de ca. 5% complexe problematiek willen we goede ketenaanpak en naadloze samenwerking tussen partijen, waarbij ook bekostiging van de inzet van overleg en samenwerking, o.a. gericht op innovatie en creatieve oplossingen, past bij de wijze van samenwerking.

Klant centraal

Binnen het gehele sociaal domein besteden we komende tijd speciale aandacht aan de manier waarop wij met klanten omgaan. In de dienstverlening staat de klant centraal, niet de regelingen die we uitvoeren. Maatwerk moet de klant in staat stellen, om weer zelfredzaam te worden. Daarbij zien we het totale budget voor Jeugd, Wmo en participatie, dat door het rijk beschikbaar wordt gesteld, als kaderstellend en één geheel.

Vanaf 1 oktober 2018 zal er 1 toegang zijn gevormd, waarin ONS welzijn en de gemeente samenwerken voor de aanvragen van de Wmo. Dit zal in 2019 een vervolg krijgen, waarbij ook de Jeugd vanuit 1 toegang zal worden geregeld. Wij streven naar 1 loket voor Wmo en Jeugdzorg.

In het kader van de Participatiewet stimuleren we ontwikkelingen die gaande zijn met wijk-ontwikkelbedrijven, die inzetten op meedoen. Op die manier biedt het kansen aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en wordt de cohesie in de wijk versterkt. Bijvoorbeeld in de Flatwijk staat voor 2019 een dergelijk initiatief gepland voor uitvoering.

Bijsturen

In 2019 gaan we verder met het invoeren van data-gestuurd werken. Met behulp van Geo-data zijn in 2018 zogenaamde wijkscans gemaakt, die 'harde' gegevens over de wijk in beeld brengen; leeftijdsopbouw, inkomen, huur versus koopwoningen, enzovoort. Deze wijkscans zijn besproken met betrokkenen uit de wijk (welzijnsorganisatie, relevantie buurtbewoners, gebiedsplatform, etc.). Daarvan is per wijk een plan van aanpak gemaakt om knelpunten in de wijk aan te pakken. Deze data blijven we updaten, zodat snel en gemakkelijk kan worden bijgestuurd.

Onderwijs en jeugdzorg

Als kinderen naar het voorgezet of beroepsonderwijs gaan, moeten zij de kans krijgen om in het Udense bedrijfsleven ervaring in de praktijk op te doen. Samen met het lokale bedrijfsleven, (kennis)instellingen en onderwijs werken we aan nieuwe mogelijkheden hiervoor. Op deze manier ontwikkelen onze kinderen zich tot actief betrokken inwoners. Mensen die in balans zijn, ze hebben prettig werk, maar ook voldoende vrije tijd.

Daar waar er een kink in de kabel komt, doordat een situatie wijzigt bijvoorbeeld door een scheiding, verlies van werk of een partner, ziekte, schulden of anderszins, bieden wij hulp en ondersteuning. We zetten in op het vroeg herkennen van deze situaties, bijvoorbeeld door actief samen te werken met het onderwijs, het consultatiebureau, ONS welzijn, wijkagenten, enzovoort. Alle mensen die actief zijn als professional in de wijk. Voorkomen is beter dan genezen, is daarbij het motto.

Zeker op het gebied van de jeugdzorg ligt komende tijd het accent op het samenwerken in de keten. Hoe organiseren we dit beter en vanuit de inwoner? De toegang tot jeugdzorg gaat verlopen via één centrale plek, zodat één gezin één plan vorm krijgt. Daarbij wordt ook de vorm van inkoop van jeugdzorg onder de loep gelegd. We willen de inkoop van jeugdzorg verbeteren, zodat onze jeugd sneller en het liefst zo dicht mogelijk bij huis geholpen wordt.

Economische groei

Voor economische groei is belangrijk dat nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen, of dat bestaande bedrijven kunnen uitbreiden. Samen met ondernemers en ondernemersverenigingen zorgen we voor beleid dat aansluit op hun ambities. We willen toe naar één loket waar ondernemers hun vragen kunnen stellen en advies krijgen. Ook kijken we waar mogelijk naar snellere procedures.

Het winkelcentrum in Uden heeft een belangrijke regionale functie. Hoe willen we dat het centrum van Uden er in de toekomst uit ziet? Samen met inwoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden gaan we starten met een brede visie op centrumontwikkeling. Daarnaast zorgen we ervoor dat centrumondernemers zelf het winkelcentrum kunnen promoten en zorgen we samen met de

centrumondernemers voor een onafhankelijk centrummanagement, om het winkelcentrum als regiofunctie te verstevigen.

Ook kijken we samen met een brede afvaardiging uit de toeristische sector, (centrum)winkeliers, ondernemers, woonboulevard, VVV en culturele sector naar hoe we Uden op de kaart kunnen blijven zetten. Deze samenwerking krijgt vorm in het platform citymarketing Uden.

We beseffen dat je samen sterker staat. Daarom kijken we om ons heen naar regionaal samenwerken, in allerlei vormen, maar ook uiteraard naar opschalen. We maken serieus werk van een herindeling met de gemeente Landerd tot het vormen van één gemeente. Samenwerken biedt kansen voor alle sectoren.

Evenementen

Toerisme en recreatie is een belangrijke pijler voor onze gemeente. Uden staat bekend om de vele horecagelegenheden, winkels, fiets- en wandelpaden, natuurgebieden en culturele voorzieningen zoals poppodia, bioscoop, musea en theater. Dat aangevuld met een aantal grote evenementen, de 10 daagse kermis, goedlopende weekmarkten en diverse (muziek)evenementen, maakt dat het goed toeven is.

Het toenemend aantal evenementen, vraagt om een extra multifunctioneel evenemententerrein in het buitengebied. We onderzoeken hiervoor de mogelijkheden. We kijken ook samen met organisatoren naar een betere verspreiding van evenementen.

Sporten voor iedereen

We vinden het belangrijk dat er voor onze inwoners goede voorzieningen zijn om te kunnen sporten. Ook voor mensen waarvoor sporten minder vanzelfsprekend is. Daarvoor zijn goede sportaccommodaties nodig. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in de buitensport; de Udense buitensportaccommodaties staan er goed voor. In samenspraak met de Udense sportverenigingen gaan we komend jaar aan de slag met het opstellen van een nieuwe sport- en beweegvisie, waarbij het accent ligt op de binnensportaccommodaties. Daarmee kunnen we onze sportinfrastructuur nog meer versterken.

Samen met turnvereniging V&K willen we komen tot een solide en betaalbare oplossing voor deze vereniging.

Impuls voor cultuur

Cultuur verrijkt en verbindt mensen. Dat geldt voor alle leeftijden. Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor de vorming van jonge mensen. Cultuureducatie is daarbij erg belangrijk. Niet alleen zorgt dit ervoor dat kinderen en jongeren in contact komen met kunst en cultuur, het daagt ze ook uit om met een open blik naar de samenleving te kijken, om kritisch te zijn en om gevoelens uit te drukken. Samen met culturele instellingen en andere partijen, zoals het basis – en voortgezet onderwijs, bekijken we hoe we meer aandacht kunnen geven aan cultuureducatie en de algemene ontwikkeling van de Udense jeugd.

Uden heeft een rijk cultureel aanbod op allerlei gebied. Daar willen we meer aandacht voor creëren bij het publiek. De bibliotheek en Kunst&Co zijn bezig met het vernieuwen van hun organisatie, zodat hun aanbod nog beter aansluit bij de behoeften/wensen van inwoners.

Digitaal ontsluiten buitengebied

Digitale ontsluiting is voor zowel inwoners als ondernemers een basisvoorziening. Ons streven is om ook het buitengebied digitaal te ontsluiten.

Aanpassen openbare ruimte

Door klimaatverandering nemen de extremen in het weer toe. We krijgen steeds vaker te maken met hevige neerslag en periodes van hitte en droogte. Dit vraagt om aanpassing van onze openbare ruimte. Bij renovaties en vervangingen betrekken we de nieuwste inzichten op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Deze nemen we komend jaar ook mee bij het actualiseren van de Nota Openbare Ruimte (NOR).

Herinrichtingen

Voor 2019 staan een aantal herinrichtingsprojecten op stapel, waaronder de Marktstraat, Heinsbergenstraat en Park Moleneind.